

ព័ន្ធនៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា
The NGO Forum on Cambodia
 ធ្វើការរួមគ្នាដើម្បីការប្រសើរឡើង
Working Together for Positive Change

ការចិញ្ចឹមជីវិតដោយពឹងផ្អែកលើទន្លេមេគង្គ៖ របាយការណ៍ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនូវស្រុកសំបូរ

ភ្នំពេញ កម្ពុជា
 ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២

**ការចិញ្ចឹមជីវិតដោយពឹងផ្អែកលើទន្លេមេគង្គ
របាយការណ៍ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅស្រុកសំបូរ**

ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះអាចធ្វើការដកស្រង់ចម្លងក្នុងគោលបំណងផ្តល់
ឱ្យនូវប្រភពចំណេះដឹងយ៉ាងពេញលេញ

កាលបរិច្ឆេទបោះពុម្ព: ខែមេសា ឆ្នាំ២០១២

បោះពុម្ពដោយ: វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា
កម្មវិធីបរិស្ថាន

គម្រោងសិទ្ធិសហគមន៍ និង ទំនប់វារីអគ្គិសនី

រចនាអត្ថបទដោយ: លោក ភួន យូ មន្ត្រីព័ត៌មាន និង ការបោះពុម្ពផ្សាយ

សម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា សហការជាមួយ វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា
គ្រប់រូបភាពដែលបានប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបោះពុម្ពបានផ្តល់ជូនដោយអង្គការអុកស្វាម
អូស្ត្រាលី ហើយថតដោយលោក ហ្គេន ដាញ៉ែល (Glenn Daniels) និង ម៉ាណា ហ្គាំ
(Manna Gum) និងលើកលែងតែរូបភាពមួយចំនួន ដែលបានបញ្ជាក់ ។

ការប្រកាសបដិសេធ

របាយការណ៍នេះត្រូវបានរៀបចំសម្រាប់វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា
និង សម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា ។ ទស្សនៈនិងគំនិតដែលបានលើកឡើងក្នុងអត្ថបទនេះ វាជា
លទ្ធផលរបស់អ្នកស្រាវជ្រាវតែមួយគត់ វាមិនមែនជាគំនិត រឺទស្សនៈដែលលើកឡើង
ដោយវេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា រឺ សម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា រឺសមាជិក
ណាមួយរបស់អង្គការទាំងពីរខាងលើនោះទេ ។

© វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា

អ្នកនិពន្ធ/អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ

អេសស្តេឡា អេសស្តូរៀ បាន និងកំពុងធ្វើការងារលើផ្នែកអភិវឌ្ឍន៍ជាង១៥ឆ្នាំមកហើយ ។ ជាអ្នកចូលរួមយ៉ាងសកម្មលើយុទ្ធនាការការងារស្និមតិនៅសហគមន៍មូលដ្ឋានក្នុងប្រទេសហ្វីលីពីន ។ អេសស្តេឡា អេសស្តូរៀ ក៏បានធ្វើការផងដែរជាមួយសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច នៅខេត្តរតនគិរីក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីឆ្ពោះទៅរកកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធវិម្បការ និងវិសហម្បការក្នុងភាពជាដៃគូសម្រាប់អភិបាលកិច្ចក្នុងតំបន់ ។ នៅកំឡុងពេល ដែលនាងធ្វើការជាមួយអង្គការអ្នកស្នាមអាមេរិច ដែលមានការិយាល័យ នៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា អេសស្តេឡា អេសស្តូរៀ បានចូលរួមយ៉ាងមោះមុត ជាមួយបណ្តាញសង្គមស៊ីវិល គោលនយោបាយស្និមតិ ការយោសនា និងគ្រប់គ្រងការផ្តល់ជំនួយស្តីពីបញ្ហានៅតាមដងទន្លេមេគង្គ ។ អេសស្តេឡា អេសស្តូរៀ បានទទួលសញ្ញាប័ត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកផ្សព្វផ្សាយនៅតាមតំបន់ជនបទ និងបង្រៀននៅមហាវិទ្យាល័យកសិកម្មអន្តរជាតិ ឡាវិនស្ទិន ហើយបានបញ្ចប់អនុបណ្ឌិត និងកំពុងបន្តថ្នាក់បណ្ឌិតផ្នែកទស្សនៈវិជ្ជានៅសាកលវិទ្យាល័យឃ្វីនឡែន Queensland ប្រទេសអូស្ត្រាលី ។ ពេលបច្ចុប្បន្ននាង គឺជាមន្ត្រីគម្រោងនៃគម្រោងជនភាសខ្លួន និងជនផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅមិននិយាយអង់គ្លេសនៃមហាវិទ្យាល័យឃ្វីនឡែន Queensland ភាគខាងត្បូង និងជាមជ្ឈមណ្ឌលវប្បធម៌ចំរុះនៃប្រទេសអូស្ត្រាលី ។

ម.ព.ឯ.ក AIDOC
Code: <u>139-037</u>
Date: _____
Donated by: _____

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

របាយការណ៍នេះបានរៀបចំដោយ អេសស្តេឡា អេសស្តូរៀ សហការណ៍ជាមួយសមាជិកសម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា (RCC) និងការសហការសម្របសម្រួល និងគាំទ្រជាពិសេសពី វេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា (The NGO Forum on Cambodia) អង្គការអុកស្វាមអូស្ត្រាលី (Oxfam Australia) និងសម្ព័ន្ធភាពដើម្បីអភិរក្សធនធានជលផល (FACT) ។ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះប្រធានភូមិ និងអ្នកដែលចូលរួមដឹកនាំក្រុម ដើម្បីធ្វើការសម្ភាសន៍ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ ដែលមកពីភូមិទាំង៦ ។ ហើយក៏សូមអរគុណចំពោះការគាំទ្រពីក្រុមការងារអង្គការ អុកស្វាមអូស្ត្រាលី ខេត្តក្រចេះ ដែលមាន លោក ឈួន ឡា និង លោក សំសុវណ្ណ និងក្រុមការងាររបស់គាត់ ដែលបានជួយដល់អ្នកស្រាវជ្រាវនៅកំឡុងពេលធ្វើការសិក្សានៅតំបន់គោលដៅ និង ការរៀបចំសិក្ខាសាលាបង្ហាញពីលទ្ធផល ។

ក្រៅពីនេះក៏សូមអរគុណផងដែរដល់ក្រុមការងារផ្សេងទៀតដូចជា លោកស្រី ជា ផល្លីកា លោក តុន គុំន្ទូល និង កញ្ញា អាមី ត្រេនឌីម ។ ហើយអគុណផងដែរ ចំពោះការគាំទ្ររបស់បណ្ឌិតកាល់ មិដលតុន និង អ៊ុកយុងផាក កំឡុងពេលធ្វើការសិក្សានៅភូមិគោលដៅ ។ ជាចុងក្រោយសូមអរគុណចំពោះអ្នកដែលបានចែករំលែកព័ត៌មាន និង ឯកសារទាំងអស់ ព្រមទាំងវេទិកានៃអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ស្តីពីកម្ពុជា (The NGO Forum on Cambodia) បណ្តាញទន្លេអន្តរជាតិ (International Rivers) អង្គការមូលនិធិសង្គ្រោះសត្វព្រៃសាកល (World Wildlife Foundation) ខេត្តក្រចេះ អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍ (Community Economic Development) អង្គការក្រុមអភិវឌ្ឍន៍ជនបទកម្ពុជា (Cambodia Rural Development Team) និងអង្គការអុកស្វាមអូស្ត្រាលី (Oxfam Australia) ។

សូមអរគុណយ៉ាងពិសេស ចំពោះអង្គការអុកស្វាមអូស្ត្រាលី ដែលបានផ្តល់ជូននូវរូបភាពជាច្រើនសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងរបាយការណ៍នេះ ។

ពាក្យក្រាត់

ADB	ធានាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
CC	ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់
CED	អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍
CNMC	គណៈកម្មាធិការជាតិទន្លេមេគង្គកម្ពុជា
CRDT	អង្គការក្រុមអភិវឌ្ឍន៍ជនបទកម្ពុជា
EIA	ការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន
FACT	សម្ព័ន្ធភាពដើម្បីអភិរក្សធនធានជលផល
GDP	ផលទុនជាតិសរុបក្នុងស្រុក
GMS	មហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ
Ha	ហិកតា
IUCN	សហព័ន្ធអន្តរជាតិដើម្បីការអភិរក្សធម្មជាតិ
Kg	គីឡូក្រាម
Km	គីឡូម៉ែត្រ
Kwh	គីឡូវ៉ាត់ក្នុងមួយម៉ោង
Lao PDR	សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតឡាវ
LMB	អាងទន្លេមេគង្គក្រោម
MAFF	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
MIME	ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
MLAI	វិទ្យាស្ថានតស៊ូមតិផ្នែកច្បាប់ទន្លេមេគង្គ
MOU	អនុសារណៈនៃការយោគយល់
MRC	គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ
MW	មេហ្គាវ៉ាត់
NGO	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
NIS	វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ
RCC	សម្ព័ន្ធទន្លេកម្ពុជា
Riel	រូបិយប័ណ្ណកម្ពុជា ប្រាក់រៀល
RGC	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

TERRA
VDC
WWF

ឆ្ពោះទៅកាន់ភាពប្រសើរឡើងវិញនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និង សម្ព័ន្ធភាពនៃតំបន់
គណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ភូមិ
មូលនិធិសង្គ្រោះសត្វព្រៃសាកល

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ.....	II
ពាក្យកាត់.....	III
មាតិកា.....	V
សង្ខេបអត្ថបទ.....	IX
១. សេចក្តីផ្តើម.....	១
១.១ ទន្លេមេគង្គ.....	៤
១.២ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៥
១.៣ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ.....	៥
១.៣.១ ការជ្រើសរើសភូមិគោលដៅសម្រាប់ធ្វើការសំភាសន៍.....	៦
១.៣.២ ការសិក្សាឯកសារ.....	៧
១.៣.៣ ការបង្ហាញ និងសិក្ខាសាលាបញ្ជាក់ពីលទ្ធផលនៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវ.....	៨
១.៤ ទំហំនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៨
២. សាវតារ : បរិបទរងគ្រោះ និង តំបន់.....	១០
២.១ តម្រូវការប្រើប្រាស់ថាមពល.....	១៤
២.២ សារៈសំខាន់របស់ទន្លេមេគង្គ.....	១៦
២.៣ វិស័យផលវេន: ប្រាក់ចំណូល និងប្រភពអាហារ.....	១៧
៣. ទិន្នន័យ.....	២០
៣.១ ទេត្តក្រចេះ.....	២០
៣.១.១ សម្ពាធនៃការអភិវឌ្ឍន៍.....	២២
៣.២ ស្រុកសំបូរ.....	២៣
៣.៣ ផែនការគម្រោងសាងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនីសំបូរ.....	២៤
៤. ការស្ទង់មតិ.....	៣៤

៤.១. ព័ត៌មានប្រជាសាស្ត្រក្នុងភូមិគោលដៅទាំង៦.....	៣៤
៤.១.១ ភូមិយារវ័.....	៣៦
៤.១.២ ភូមិកោះសំ.....	៣៧
៤.១.៣ ភូមិសំភិន.....	៣៩
៤.១.៤ ភូមិកោះផ្តៅ.....	៤០
៤.១.៥ ភូមិដីរី.....	៤១
៤.១.៦ ភូមិខ្យាច់លាវ.....	៤២
៤.២ ការចិញ្ចឹមជីវិត និងប្រាក់ចំណូល.....	៤៤
៤.២.១ សកម្មភាពនេសាទ.....	៤៦
៤.២.២ ការដាំបន្លែតាមច្រាំងទន្លេ.....	៤៧
៤.២.៣ ប្រាក់ចំណូលពីការចិញ្ចឹមសត្វ.....	៤៨
៤.២.៤ ប្រាក់ចំណូលពីការងារជាកម្មករស៊ុយធុលតាមរដូវកាល និង ប្រាក់ចំណូលពី ប្រភពផ្សេងៗ.....	៥១
៤.៣ ការផ្តល់សេវាកម្មសង្គមមូលដ្ឋាន.....	៥២
៤.៤ សកម្មភាពរបស់ស្ត្រី.....	៥៤
៤.៥ ធនធានព្រៃឈើ.....	៥៥
៤.៦ ការប្រើប្រាស់ទន្លេចេតង្គ.....	៥៦
៤.៦.១ លំហូរទឹកតាមរដូវកាល.....	៥៦
៤.៦.២ ជួរទឹក និងអន្លង់ជ្រៅៗ.....	៥៧
៤.៦.៣ គុណភាព និងបរិមាណទឹកទន្លេ.....	៥៩
៤.៧ វិស័យទេសចរណ៍.....	៦០
៤.៨ កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ស្រុកសំបូរ.....	៦១
៤.៩ ប្រព័ន្ធអគ្គិសនី.....	៦២
៥. បញ្ហា និងការគំរាមកំហែងនានាដើម្បីការពារសំនោរ.....	៦៤

៥.១	ការភ័យខ្លាច ការធានា និងភាពមិនប្រាកដប្រជា.....	៦៤
៥.២	សន្តិសុខស្បៀង និងសុខភាព.....	៦៥
៥.៣	តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព.....	៦៥
៥.៤	គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ធានាធានារ៉ាប់រង.....	៦៦
៥.៥	សំណើកម្រាំងទន្លេ.....	៦៧
៥.៦	បរិមាណ និងគុណភាពទឹកទន្លេ.....	៦៧
៥.៧	សម្បទានបី និងសកម្មភាពនិស្សរណកម្ម.....	៦៨
៥.៨	ការឆ្លើយតបរបស់អ្នកភូមិ.....	៦៩
៦.	សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	៧០
៦.១	ការចិញ្ចឹមជីវិត និង ទន្លេមេតង.....	៧០
៦.២	ចូលរួមសេវាកម្មសង្គម.....	៧១
៦.៣	ស្ត្រី.....	៧២
៦.៤	ព្រៃឈើ.....	៧២
៦.៥	បញ្ហា និងការគំរាមគំហែងធានា.....	៧២
៦.៦	គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ធានា.....	៧៣
៧.	អនុសាសន៍.....	៧៤
៨.	ឯកសារយោង.....	៧៨
ឧបសម្ព័ន្ធ :	កិច្ចសន្យាណែនាំអំពីការត្រួតពិនិត្យ.....	៨៦

តារាង និង ថែវទី

ផែនទី ១: ផែនទីតំរោងសាងសង់ទំនប់វារីអគ្គិសនីទាំង១១នៅដងទន្លេមេនៃទន្លេមេកុង..... ១១
 ផែនទី ២: ផែនទីបង្ហាញពីខេត្តក្រចេះ..... ២០
 ផែនទី ៣: ផែនទីស្រុកសំបូរបង្ហាញភូមិចំនួន៦ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ..... ៣៤

តារាងទី ១ : ចំនួនប្រជាជនតាមឃុំ..... ២៣
 តារាងទី ២: ព័ត៌មានជុំវិញដីសម្បទាន..... ២៤
 តារាងទី ៣: តំរោងទំនប់វារីអគ្គិសនីសំបូរ..... ២៩
 តារាងទី ៤: ព័ត៌មានប្រជាសាស្ត្រនៃភូមិទាំង៦..... ៣៥
 តារាងទី ៥: អន្លង់ជ្រៅក្នុងតំបន់ស្រុកសំបូរ..... ៥៧

រូបភាព

រូបភាពទី ១: ដីស្រែរបស់កសិករ..... ៣៧
 រូបភាពទី ២: សកម្មភាពនេសាទរបស់អ្នកភូមិ..... ៣៨
 រូបភាពទី ៣: សកម្មភាពកសិកម្មរបស់ស្ត្រីនៅក្បែរភូមិ..... ៣៩
 រូបភាពទី ៤: សកម្មភាពអ្នកភូមិស្រោចស្ងួនដាំបន្លែតាមច្រាំងទន្លេ..... ៤២
 រូបភាពទី ៥: សកម្មភាពធ្វើស្រែក្នុងភូមិ..... ៤៥
 រូបភាពទី ៦: ស្ត្រីជាមួយនឹងក្របីរបស់គាត់នៅវាលស្រែ..... ៤៩
 រូបភាពទី ៧: ស្ត្រីឱ្យចំនីទៅមាន់របស់គាត់..... ៥០
 រូបភាពទី ៨: ស្ត្រីឱ្យចំនីទៅជ្រូករបស់គាត់..... ៥១